

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul *Russu Alexandr* în numele condamnatului *Mamaliga Andrei*, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Mamaliga Andrei xxxxx, născut la 16 decembrie 1991, originar și domiciliat în municipiul Chișinău, str. Cuza Vodă 34/1 ap.62.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.12.2020 – 03.03.2021;

Instanța de apel: 24.03.2021 – 20.05.2021;

Instanța de recurs ordinar: 03.12.2021– 26.01.2022.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 03 martie 2021, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Mamaliga Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la o pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe termen de 150 ore, fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Mamaliga Andrei la 02 noiembrie 2020, în jurul orelor 02:30 min., după ce a consumat în circumstanțe necunoscute (care nu au relevanță de caz) băuturi alcoolice, fiind în stare de ebrietate produsă de consumul de băuturi alcoolice a urcat la volanul automobilului de model „xxxxx” cu numere de înmatriculare xxxxx, a pornit deplasarea, conducând vehiculul în cauză pe drumurile publice ale mun. Chișinău, până la intersecția străzilor Ion Creangă cu Calea Ieșilor, până când a fost stopat de către echipajul INSP.

Astfel, contrar prevederilor pct.14 al Regulamentul circulației rutiere, care prevede că, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă unitatea

de transport în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate.

În cadrul verificării circumstanțelor cazului, Mamaligă Andrei, a fost condus la Dispensarul Republican de Narcologie, unde a fost supus examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, iar conform procesului-verbal de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr.9346 din 02.11.2020, s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat 0,79 mg/1 și în sânge 1,35 g/1, fiind emisă concluzia „stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat”.

Acțiunile lui Mamaliga Andrei au fost încadrate juridic în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi – ”conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat”.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, procurorul a declarat apel, solicitând casarea acesteia, în latura pedepsei complementare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Mamaliga Andrei să fie aplicată pedeapsa complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În motivarea recursului a invocat, că aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fără a fi supus pedepsei penale sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, nu-și va realiza scopul de corectare a acestuia și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni similare. Or, cerințele art. 75 Cod penal de aplicare a pedepsei echitabile, constituie un principiu al echității, care obligă instanța să aplice persoanei vinovate o pedeapsă legală și individualizată, în vederea realizării scopului pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2021, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința, în latura aplicării pedepsei complementare, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mamaliga Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității - 150 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a reținut că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că, instanța de recurs a însușit situația de fapt reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Referitor la pedeapsă aplicată, instanța de recurs a conchis că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de

personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului aplicând pedeapsă principală în limitele Legii.

Subsecvent celor menționate, instanța de recurs a apreciat ca fiind eronată concluzia primei instanțe, în partea neaplicării pedepsei complementare lui Mamaliga Andrei - *anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*, menționând că sancțiunea art. 264/1 alin.1 Cod penal în baza căruia a fost condamnat inculpatul - "*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*", stabilește expres pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Prin urmare, instanța de recurs a constatat, că în speță, argumentarea primei instanțe privind neaplicarea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport care se prevede de Lege, este una pripită, or faptul că reieșind din prevederile art. 65¹ Cod penal, inculpatul se caracterizează pozitiv, are doi copii minori la întreținere, este unicul întreținător al familiei nu poate fi considerată o circumstanță excepțională prin prisma normei citate, deoarece nu reflectă scopul și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, iar alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, ce ar permite instanței de judecată să nu aplice *pedeapsa complementară obligatorie*, care este expres prevăzută de Lege, nu au fost constatate.

Reieșind din cele mai sus menționate, instanța de recurs a considerat necesar de a stabili inculpatului Mamaliga Andrei, pedeapsa complementară - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, avocatul *Russu Alexandr* în numele condamnatului *Mamaliga Andrei*, a declarat recurs în anulare prin care a solicitat, casarea deciziei instanței de recurs, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea recursului, recurentul a menționat că instanța de recurs nu a indicat motivele ce au condiționat anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport.

De asemenea, precizează că în baza cumulului de probe acumulate de organul de urmărire penală, a circumstanțelor în care s-a produs infracțiunea, precum și a circumstanțelor atenuante cum ar fi: săvârșirea unei infracțiuni ușoare, conlucrarea cu organul de urmărire penală, recunoașterea vinovăției, precum și căința sinceră în cele săvârșite, anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, are la întreținere 2 copii-minori, cu aplicarea prevederilor art.78 alin.(2) Cod penal, în privința lui Mamaliga Andrei urmează a-i fi exclusă pedeapsa complementară.

Suplimentar partea apărării indică faptul că, Mamaliga Andrei lucrează în calitate de taximetrist, iar dreptul de a conduce mijloace de transport de către Mamaliga Andrei este un criteriu obligatoriu pentru ca ultimul să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu pentru a putea întreține familia sa, fiind unicul întreținător.

Astfel, apărarea consideră că scopul educativ al pedepsei poate fi atins și fără aplicarea pedepsei complementare obligatorii, acordându-i inculpatului o șansă de a se reabilita în fața societății, fără a recurge la anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

6.Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Suvac Nicolae, prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 454 Cod de procedură penală și a declarat recursul în anulare în termen.

Potrivit dispozițiilor art.456 Cod de procedură penală, *recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art.431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.*

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art.6 pct. 44) ale aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, *hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.*

Prevederile pct. 44) art.6 Cod de procedură penală *determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.*

Reieșind din prevederile legale nominalizate, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Potrivit argumentele expuse în conținutul recursului în anulare, autorul critică măsura de pedeapsă complimentară aplicată inculpatului ca fiind prea aspră, argumentând că *„în conformitate cu prevederile art.78 alin.(2) Cod penal, în cazul în care instanța constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii pedeapsa complimentară prevăzută de lege poate fi înlăturată.”*

La acest capitol, Colegiul penal ține să menționeze că în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară care nu este obligatorie („*cu sau fără*”) prevăzută de Lege pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlăturată în conformitate cu prevederile art.78 alin.(2) Cod penal, iar în cazul în care pedeapsa complementară este obligatorie aceasta poate fi înlăturată numai în condițiile art.79 alin.(1) Cod penal.

În continuare, instanța de recurs reține că sancțiunea art.264¹ alin.(1) Cod penal prevede pedeapsa complementară obligatorie, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, respectiv, aceasta nu poate fi înlăturată în conformitate cu prevederile art.78 alin. (2) Cod penal.

Colegiul penal consideră că instanța de recurs, corect a statuat că „*caracteristica pozitivă a inculpatului, prezența a doi copii minori la întreținere, și faptul că inculpatul este unicul întreținător al familiei*” nu pot fi considerate circumstanțe excepționale prin prisma normei citate, deoarece nu reflectă scopul și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, iar alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, ce ar permite instanței de judecată să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie, care este expres prevăzută de Lege, nu au fost constatate.

Prin urmare, Colegiul penal apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de recurs referitor la faptul că în speță nu au fost constatate careva circumstanțe excepționale și că nu există temei pentru aplicarea art.79 Cod penal.

Din considerentele nominalizate, instanța de recurs apreciază hotărârea contestată ca fiind corectă și legală, instanța de recurs a ținut cont de toate circumstanțele atenuante la care face referire recurentul și corect i-a stabilit lui Mamaliga Andrei pedeapsa complementară obligatorie prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia acesta a fost condamnat.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul consideră necesar de reținut și acel fapt că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere *inter alia* ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea în acest sens hotărârea *Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*), iar potrivit dispozițiilor art.4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată, că hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia, deoarece în esență motivele invocate de recurent în recursul în anulare declarat, referitor la corectitudinea stabilirii pedepsei complementare, au constituit anterior obiect de examinare, iar instanța de recurs corect le-a apreciat și a adoptat o hotărâre motivată, expusă în prezenta decizie.

Așadar, Colegiul penal constată că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, iar existența unei alte păreri a apărării asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminarea cazului.

În acest context, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul *Russu Alexandr* în numele condamnatului *Mamaliga Andrei*, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art.art.456 alin.(1), 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul *Russu Alexandr* în numele condamnatului *Mamaliga Andrei*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2021, în cauza penală în privința lui ***Mamaliga Andrei xxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 26 ianuarie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie